

Aan : wethouder R. Quakernaat
Cc : Mevrouw M. van der Ven
Van : de WMORaad Landsmeer
Datum : 10 november 2016

=====

Algemeen

Op donderdag 6 oktober ontving de WMORaad Sociaal Domein van u ter advisering de conceptnota Preventief jeugdbeleid gemeente Landsmeer. In de vergadering van 12 oktober hebben wij, in aanwezigheid van mevrouw van der Velden, geconcludeerd dat de nota incompleet was en daarom niet voldoende ontwikkeld was om op te kunnen adviseren.

Daags daarna ontving de WMORaad een tweede nota met noodzakelijke aanvullingen maar ook met nieuwe informatie. Het meest daarbij in het oog springend is dat de begroting in een nacht tijd met € 2500 is verminderd. Om misverstanden te voorkomen stellen wij vast dat de conceptnota van 13 oktober de definitieve nota is waarvoor advies wordt gevraagd.

De WMORaad vindt het een goede zaak dat het college stappen zet die moeten leiden tot een positief opvoed- en opgroeiklimaat in Landsmeer.

De uitvoering van de jeugdwet vraagt binnen de gemeentelijk organisatie een goede samenwerking tussen de verschillende domeinen. Niet alleen tussen werk en inkomen, jeugd en WMO maar ook met onderwijs, schuldhulpverlening en wonen. Wij zijn het met de gemeente eens dat alleen door samenwerking over de domeinen heen maatwerk leveren mogelijk wordt.

Begrippenkader

Met nadruk wordt vermeld dat het onderwerp van deze nota niet de jeugdzorg is maar juist het beleid dat moet voorkomen dat gezinnen een beroep doen op de (zwaardere) jeugdhulp. Het is de WMORaad inmiddels duidelijk dat de kern van deze nota is het versterken van het voorveld. Zorgen voor een positief opvoed- en opgroeiklimaat zodat problemen eerder kunnen worden gesignaleerd en voorkomen wordt dat problemen verergeren.

Door het ontbreken van een verdere definiëring is de kans groot dat begrippen door elkaar gaan lopen. Als voorbeeld staat op blz. 2, 4de alinea " dat we willen voorkomen dat gezinnen een beroep doen op de (zwaardere) jeugdhulp". Op blz. 7 de 4de regel van onder staat: ".....des te minder jeugdigen en hun gezinnen een beroep zullen doen op de zwaardere jeugdzorg ".

Op blz. 2 van de nota komen we de volgende begrippen tegen :

- Jeugdhulp
- Jeugdzorg
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering
- Preventief jeugdbeleid

De WMORaad adviseert de begrippen te definiëren. Dat voorkomt interpretatieverschillen en verhoogt de leesbaarheid van de nota.

Daarnaast adviseren wij een schematische weergave van het jeugdbeleid in de nota op te nemen. Dat zou bijvoorbeeld de interventiepiramide rond gezin, Jeugd, ouder/opvoeder van het Jonker Verweij instituut kunnen zijn. De piramide geeft de lezer inzicht in waar deze nota over gaat.

Gemeentelijk jeugdbeleid

- Op 27 oktober 2014 heeft de WMORaad advies uitgebracht over een nota 'Jongerenwerk Landsmeer nieuwe stijl'. Het advies aan het college was, opdracht te geven voor het opstellen van een aangepaste nota met een tijdpad voor 2015. De nota jongerenwerk nieuwe stijl zou aansluiten bij het gemeentelijk jeugdbeleid waarvan de oude nota liep tot 2012. De WMORaad heeft een aangepaste nota "Jongerenwerk nieuwe stijl" niet meer mogen ontvangen.
- Eind december 2016 loopt de houdbaarheidsdatum af van de door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 2 juli 2013 vastgestelde beleidsnotie Gezondheidsbeleid 2013-2016. In deze nota wordt o.a. in hoofdstuk 2.5.4 aandacht besteed aan de taakopvatting van de jongerenwerker.
- Op 28 mei 2015 ontving de WMORaad een door het college vastgesteld besluit "Jeugdhulp Landsmeer" welke met terugwerkende kracht tot 1 januari 2015 in werking is getreden.
- Op 13 oktober 2016 ontving de WMORaad een conceptnota Preventief jeugdbeleid gemeente Landsmeer waarvoor door het college advies wordt gevraagd.

Bovenstaande opsomming geeft het beeld van een jeugdbeleid dat fragmentarisch is opgebouwd en de neiging heeft tot aangroeien.

De WMORaad adviseert het college het jeugdbeleid van de gemeente Landsmeer eenduidig en integraal te beschrijven. De gemeente heeft een verordening Jeugdhulp, er is een jongerenwerker actief waarvan niet duidelijk is in welk beleidskader zij past en er zal per 1 januari 2017, als de gemeenteraad akkoord gaat, een preventief jeugdbeleid zijn.

Geef aan op welke wijze de beleidsterreinen op elkaar aansluiten en welke onderdelen van het jeugdbeleid nog actueel zijn.

Daar de gemeente gaat werken volgens het principe 'één gezin, één plan, één regisseur' is het ook belangrijk de overdrachtmomenten tussen de actoren in het beleidsveld te benoemen.

Bedenk daarbij dat het nog te formuleren armoedebeleid, de uitvoering van de participatiewet, de nog te evalueren nota gezondheidsbeleid 2013-2016 en het nog te formuleren beleid op het gebied van het jongerenwerk raakvlakken en overdrachtmomenten moeten hebben met het preventief jeugdbeleid.

Een relatief groot deel van de Landsmeerse jongeren geeft aan zich onveilig te voelen. De WMORaad adviseert het college voorrang te geven aan een onderzoek dat antwoord geeft op de vraag waar dit gevoel vandaan komt en maatregelen te nemen die dit gevoel verkleinen.

Metten van de voortgang

De WMORaad heeft uit de nota opgemaakt dat het niet gaat om het verminderen van

probleemgedrag, maar om het vergroten van de mogelijkheden en het zelfvertrouwen van kinderen en hun opvoeders. Kortom versterken van het voorveld. Toch kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat het bij het college er om is te doen, juist daar waar ouders of opvoeders tekort schieten, hulp aan te bieden. Zo snel als mogelijk. Wat klein is, moet klein blijven.

De twee doelstellingen van het preventief jeugdbeleid “ Jeugdigen in Landsmeer zo gezond, gelukkig en veilig mogelijk op laten groeien” en “Alle Landsmeerse jeugdigen kunnen zich optimaal ontwikkelen en functioneren naar vermogen” zullen apart worden gemonitord. Dat kan alleen door jaarlijks metingen te houden onder de doelgroep jeugdigen tot 18 jaar. De WMORaad adviseert te beginnen met een nulmeting alvorens aan de slag te gaan.

De nota bevat vele indicatoren die bij een meting kunnen aangeven of de inspanningen hebben geleid tot het gewenste resultaat. Echter, de nota geeft niet aan welke van deze indicatoren de kritische succesfactoren zijn. Dus het meten van resultaten op basis van deze nota zal geen duidelijk beeld geven van de effectuering van gewenst beleid

De verwijsindex

In het preventief jeugdbeleid staat de overdracht van peuterspeelzaal/kinderopvang naar basisschool beschreven. Onduidelijk is hoe de overdracht van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs plaatsvindt. Daar is geen beleid voor. Docenten uit het basisschool praten hun collega's uit het voortgezet onderwijs bij over leerlingen. Zorgaspecten kunnen alleen worden doorgegeven als daar toestemming voor is van de ouders. Als er op het voortgezet onderwijs zorgen zijn over een leerling dan kan via schoolmaatschappelijk werk contact worden opgenomen met Middelpunt.

De WMORaad adviseert het college juist bij deze overdrachtmomenten duidelijke afspraken te maken met de betrokken partijen met als doel dat actief wordt ingezet op het overdragen van zorgaspecten. Dat zou ook een vast agendapunt moeten zijn in het overleg met de huisartsen, de sportraad en andere organisaties en instellingen in Landsmeer.

De huidige verwijsindex Matchpoint sluit niet aan op de wensen van de gebruikers. Ondanks de wettelijke verplichting is de meldingsdiscipline in het veld zorgelijk. Terwijl de verwijsindex een belangrijk (en wettelijk bepaald) signaleringsinstrument is. Ter vervanging van Matchpoint is het oog gevallen op reeds in gebruik zijnde software bij andere gemeenten.

De WMORaad adviseert het college goed na te gaan of de software, zoals die wordt gebruikt bij andere gemeenten, voldoet aan de landsmeerse wensen en of het compatible is met de software die binnen de gemeente wordt gebruikt.

De WMORaad vraagt zich af wie feitelijk de beheerder is van de in de verwijsindex opgeslagen informatie. Toevoegen aan de verwijsindex is soms makkelijker dat iets verwijderen vanwege gewijzigde omstandigheden.

De WMORaad adviseert het gebruik van de verwijsindex in een protocol op te nemen.

Regierol van de gemeente bij de uitvoering van de jeugdwet

De gemeente heeft de regierol als het gaat om het verbinden van de deelnemende partijen in het beleidsveld. De WMORaad adviseert aan te geven op welke onderdelen van het beleid regionale samenwerking wordt gezocht en hoe daarin de verhoudingen inzake de regierol van de gemeente zijn geregeld.

Niet duidelijk wordt waar binnen de gemeente Landsmeer de regierol wordt belegd. Rekening houdend met de ambities die uit de nota spreken adviseert de WMORaad een functionaris aan te stellen die het vermogen heeft de regie te voeren over het brede beleidsveld. Een functionaris die verantwoording aflegt aan de wethouder en als procesvoerder leiding geeft aan de gemeentelijke professionals in het veld en de functionele bevoegdheid heeft daar waar nodig samenwerking af te dwingen.

Leeftijd

In deze nota richt het college zich in eerste instantie op alle jeugdigen van -9 maanden tot 18 jaar. In de kadernota Met elkaar, Voor elkaar staat dat bij het indiceren van zorg en ondersteuning een doorlopende ontwikkelingslijn gegarandeerd wordt, zo lang het de wettelijke taak van de gemeente betreft.

De jeugdwet gaat tot 18 jaar maar vanuit strafrecht geldt een leeftijd tot 23 jaar. Bij de verwijsindex risicojongeren (VIR) wordt ook een leeftijd tot 23 jaar aangehouden. Bovenstaande opsomming signaleert het ontstaan van een grijs gebied. De WMORaad adviseert daarom de leeftijd tot 23 jaar aan te houden.

Tot slot

- De nota preventief jeugdbeleid toont veel ambitie. Door de “wat gaan we hiervoor doen” opsommingen ontstaat soms het gevoel is het niet wat veel tegelijk? De WMORaad begrijpt dat niet alle activiteiten nieuw zijn en dat wordt aangehaakt bij reeds gaande activiteiten. Tegelijkertijd is het college in de afgelopen jaren niet scheutig geweest met het evalueren van de bestaande, op de jeugd gerichte, activiteiten. Onze vraag is dan ook of het niet verstandig is om eerst een inventarisatie te maken welke activiteiten resultaat opleveren en welke niet om op basis daarvan een plan de campagne op te stellen.
- Het veld kent een complexe structuur met vele overdrachtmomenten. Uit de nota komt duidelijk naar voren dat hier en daar wel wat reparatiewerk verricht moet worden gericht op onderlinge samenwerking en betrokkenheid van de diverse actoren in het beleidsveld. De WMORaad adviseert hier prioriteit aan te geven.
- De uitvoering van de jeugdwet vereist een goed werkende gemeentelijk organisatie en kwalitatief goede administratieve ondersteuning. Zijn professionals en geautomatiseerde systemen voldoende toegerust om een goede prestatie neer te zetten?
De WMORaad adviseert voor het vaststellen van het beleid ook daar een meting te houden gericht op de vraag of de professionals en (ICT) systemen voldoende zijn toegerust om een goede prestatie neer te zetten.
- Hoewel het armoedebelief geen onderdeel uitmaakt van het preventief jeugdbeleid wil de WMORaad het college bij deze adviseren zelf initiatief te nemen naar de gezinnen die in armoede of op de rand daarvan leven om sportactiviteiten te faciliteren en/of andere gezondheid- en welzijnsbevorderende activiteiten/instrumenten.

En nog enkele tekstuele opmerkingen

- Aantallen jeugdigen verschillen. Op blz. 5 wordt uitgegaan van 2244 jeugdigen. Op blz.6 is een aantal van 2357 aangehouden.
- De begrippen ouders, opvoeders, gezin(nen) worden niet consequent gebruikt. Gebruik of ouders/opvoeders of opvoeders.
- Afkorting KOV/PSZ volledig uitschrijven.